

MUHASEBE EĞİTİMİNDE BİLGİ TEKNOLOJİSİ KULLANIMI: TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

Dr. Öğr. Üyesi Tevfik EREN**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri SALUR***

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa İYİBİLDİREN****

Araştırma Makalesi / *Research Article*

Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi
Aralık 2020, 22(4), 648-668

ÖZ

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen değişim muhasebe bilgi sistemini de önemli düzeyde etkilemiş ve muhasebenin kayıt, belge düzenleme ve beyanname verme gibi birçok işleminde değişikliğe neden olmuştur. Bilgi teknolojileri muhasebe bilgi sisteminin bir parçası haline gelmiştir. Üniversiteden mezun olduğu zaman muhasebe alanında istihdam edilecek kişilerin iş hayatında zorluk yaşamamaları ancak mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceri eğitimini almaları ile mümkündür. Bunun için de ders müfredatlarında teorik derslerin yanı sıra uygulamaya yönelik olarak bilgi teknolojileri ile ilgili derslere de yer verilmesi önemli bir husustur. Devlet ve vakıf üniversitelerinin işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinin ders müfredatlarında, bilgi teknolojileri ile ilgili derslerin bulunup bulunmadığının tespiti amacı ile yapılan bu çalışma sonucunda, vakıf üniversitelerinin büyük çoğunluğunda, devlet üniversitelerinin ise yarıya yakınında bu alanda bir dersin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Bilgi Sistemi, Bilgi Teknolojileri

JEL Sınıflandırması: M40, M41

THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN ACCOUNTING EDUCATION: A STUDY ON UNIVERSITIES IN TURKEY

ABSTRACT

* Makale Geliş Tarihi: 11.05.2020; Makale Kabul Tarihi: 12.11.2020

** Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü, teren@erbakan.edu.tr, orcid.org/0000-0002-6674-602X

*** Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İşletme Bölümü, nsalur@erbakan.edu.tr, orcid.org/0000-0003-1089-1372

**** Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü, miyibildiren@erbakan.edu.tr, orcid.org/0000-0002-5076-1348

Atıf (Citation): Eren, T., Salur, M. N. ve İyibildiren, M. (2020). Muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi kullanımı: Türkiye'deki üniversiteler üzerine bir araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 22(4), 648-668. <https://doi.org/10.31460/mbdd.735855>

The change in information technology has affected the accounting information system significantly and caused changes in many processes of accounting such as recording, document editing and declaration. Information technology has become a part of the accounting information system. People who will be employed in the field of accounting after graduating from university have to take the knowledge and skills training required by the profession in order to avoid difficulties in business life. Therefore, it is an important issue to include applied courses related to information technologies in the curriculum besides theoretical courses. This research was conducted to determine whether there are courses related to information technologies in the curricula of business, finance and accounting departments of public and foundation universities. As a result of this study, it was determined that there is no course in this field in the majority of foundation universities and in half of public universities.

Keywords: Accounting Education, Accounting Information System, Information Technologies

JEL Classification: M40, M41

1. GİRİŞ

Bilgi teknolojileri, donanım ürünleri ve yazılımı, bilgi üretim sistemleri ve geliştirilmesi ile yönetim bilgi sistemleri gibi kavramları ve faaliyetleri kapsamaktadır (Ersoy 2012, 20). Günümüzde bilgi teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, özellikle bilgisayar ve bilgisayar yazılımlarının da önemli ölçüde gelişmesine katkı sağlamıştır. Yaşanan bu gelişmelerle birlikte artık bilginin üretilmesi, bilginin depolanması ve bilginin iletilmesi aşamaları daha kolay ve hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Temel amacı işletme faaliyetleri sonucu ortaya çıkan mali nitelikteki bilgilerin kaydedilmesi, sınıflandırılması, raporlanması ve analiz edilerek yorumlanması olan muhasebe süreci de bu değişimden etkilenmiştir. Bilgisayarların hayatımıza girmesiyle birlikte muhasebenin ayrılmaz bir parçası olması ve bilgisayarlı muhasebe programlarının kullanılması zamanla muhasebenin fonksiyonlarının tamamının bilgi teknolojileri vasıtasıyla gerçekleşmesine yol açmıştır. Dolayısıyla bir bilgi sistemi olarak muhasebe de bilgi teknolojilerindeki tüm bu gelişmelerden etkilenmiş ve artık temel fonksiyonlarının ötesinde teknolojiyle bütünleşik bir karar destek sistemine dönüşmüştür. İşletme yönetimin karar alma süreçlerinde kullandığı muhasebe verilerinin sistemli bir şekilde bilgi ihtiyacını karşılayacak şekilde akışının sağlanması Muhasebe Bilgi Sistemi (MBS) sayesinde olacaktır. Bu noktada, muhasebeye işletmelerin dili, MBS'ye ise o dilin zekâsı diyebiliriz (Romney ve Steinbart 2017, 10).

Bilgi teknolojilerinde yaşanan bu gelişmeler muhasebe uygulamaları ve MBS'de köklü değişikliklere sebep olmuş, artık muhasebe mesleğinin uygulama alanlarını da tamamen bilgisayar yazılımları ve bilgisayarlı muhasebe programlarıyla şekillenmiş elektronik ortama dönüştürmüştür. Bu noktada, Türkiye'deki üniversitelerde muhasebe eğitiminin verilmesinde bilgisayarlı muhasebe programları ve elektronik ortamda tutulan muhasebeye yabancı olmayacak eğitimin verilmesi önem arz

etmektedir. Zira, meslek mensubu adayları olarak muhasebe eğitimi veren bölümlerde okuyan öğrenciler, bilgisayarlı muhasebe programlarının verildiği muhasebe eğitiminden yoksun bırakıldıklarında mesleğe başladıklarında ciddi zorluklarla karşılaşabileceklerdir.

Çalışmamızda da bu kapsamda Türkiye'deki üniversitelerde muhasebe eğitiminin verilmesi süreçlerinde bilgisayarlı muhasebe programlarının ders programları ve müfredat içerisinde yer alıp almadığının analiz edilmesi amaçlanmış olup, öncelikle MBS'ye değinilmiş, bilgisayarlı muhasebe programlarının ve ticari muhasebe yazılımlarının MBS içerisindeki önemine yer verilmiştir. Muhasebe eğitimi açısından bilgisayarlı muhasebe programlarının önemi ifade edildikten sonra sonuç kısmında Türkiye'deki üniversitelerde bilgisayarlı muhasebe dersinin ve bilgisayarlı muhasebe programlarının müfredat içerisindeki yeri içerik analizi ile analiz edilmiştir.

2. MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ VE BİLGİ TEKNOLOJİSİ

Küreselleşmenin etkisiyle günümüzde rekabet yoğun bir ortamda yaşamlarını sürdürmeye çalışan işletmeler, varlıklarını sürdürebilmek için verimli, kaliteli ve esnek karar süreçlerine sahip olmak zorundadır. Bu durum, işletmelerin yönetim sürecinde bilgiye duyulan ihtiyacı arttırmıştır (Naranjo-Gil 2009, 104). İşletme yönetimlerinin karar alma süreçlerinde kullanılacak olan bu bilgi gereksiniminin ise düzenli bir şekilde akışının sağlanması bilgi sistemleri ile mümkün olacaktır (Lucey 2004, 2). Birçok işletme ve işletme yöneticisi, işletmelerinin verimli bir şekilde yönetilmesi, zamanında, doğru ve güvenilir bilgi sağlamak için bilgisayarlara ve çeşitli yazılım programlarına ihtiyaç duymaktadır. Bu noktada bilgi teknolojisine bağlı bilgi sistemleri işletme başarısı için artık kaçınılmaz bir hale gelmiştir (Bae ve Ashcroft 2004, 2; Qataweh 2012, 158). Bilgisayarlar muhasebe için önemli kolaylıklar getirerek, muhasebe mesleğinin bilgiyi üreten ve yöneten bir meslek olduğu algısının artmasına yardımcı olmuştur (Yıldırım 2015, 3).

Yönetim bilgi sistemleri içerisinde en önemlisi ve en eskisi olarak karşımıza çıkan Muhasebe Bilgi Sistemi (MBS), finansal bilgileri işleyen, kurumsal faaliyetlerin koordinasyonu ve kontrolü bağlamında alınan kararları destekleyen bilgisayar tabanlı sistemler olarak tanımlanmaktadır (Gökdeniz 2005, 87; Nicolaou 2000, 91). MBS, finansal nitelikteki işlemlerin işlenmesini doğrudan etkileyen finansal olmayan işlemler de dahil olmak üzere yönetim karar süreçlerinde kullanılan finansal ve muhasebe verilerinin toplanmasından, işlenmesinden ve depolanmasından sorumludur (Belfo ve Trigo 2013, 537).

Muhasebe, bilgi teknolojilerindeki gelişmelerden önemli ölçüde etkilenmiş ve bilgisayarlar muhasebenin kayıt tutma fonksiyonunu kolaylaştırarak, muhasebe meslek mensuplarını sadece kayıt yapan kişi olmaktan kurtardığı gibi, bilgi üreticisi ve yöneticisi konumuna da getirmiştir (Parlakkaya ve Özkürkçüler 2004, 7). Muhasebenin bir bilgi sistemine dönüşmesinde, ticari muhasebe yazılım

ürünlerinin gelişmesi ve muhasebenin bilgisayar ortamında tutulmaya başlanması önemli rol oynamıştır. Bilgi teknolojilerindeki gelişim, muhasebe alanındaki elektronik ve dijital dönüşümü de beraberinde getirmiştir. Muhasebe verilerinin bilgisayar ortamında tutulmasına ilk olarak geliştirilen “Genel Muhasebe Programları” öncülük etmiştir (Güney ve Özyiğit 2015, 281). Bu programlar defter tutma ve raporlama işlemlerinin hızlı ve güvenilir bir şekilde hazırlanabilmesine imkân sağladığı gibi eleman ihtiyacını azaltarak, ciltli defterler yerine yazıcılardan alınan form ve listeler sayesinde maliyetlerin azaltılmasına ve verimliliğin artmasına yol açmıştır (Parlakkaya ve Özkürkçüler 2004, 7). Muhasebe işlemlerinin kayıt altına alınmasında birçok muhasebe yazılımı iş hayatında kullanılmakta olup bunlardan bazıları, şunlardır; Luca Mali Müşavir, Luca Net, Eta V8 SQL, Eta SQL, Zirve Finansman, Zirve finansman, Logo Start 3, Logo Mali Müşavir, Logo Netsis 3 Entegre, Micro X, Micro Müşavir, SAP S/4Hana.

İlerleyen süreçte ise genel muhasebe programlarının yerini entegre muhasebe programları almaya başlamıştır. Bu sayede hangi amaçla olursa olsun bilgisayarlara girilen bilgilerin muhasebe kayıtları otomatik olarak yapılması aşamasına geçilmiş, bilgisayar ve ticari muhasebe yazılımlarındaki son gelişmelerle birlikte işletmelerin tüm departman ve fonksiyonlarının bilgisayar sistemlerinde tümleşik hale getirilmesine imkân sağlayan kurumsal kaynak planlaması (Enterprise Resource Planning-ERP) yazılımları ile MBS’deki gelişim ve değişim devam etmiştir (Ersoy 2012, 20).

ERP yazılımlarında finansman, bütçeleme, üretim, maliyet vb. modülleri de kapsayan tümleşik yapı içerisinde bir modül olan muhasebe, teknolojiye gelişmelerle birlikte bilgisayarlı muhasebe programları üzerinden MBS’de önemli etkiler meydana getirmiştir. Bu etkiler şu şekilde özetlenebilir (Sürmen ve Daştan 2007, 5):

- Muhasebe bilgilerinin yevmiye defteri, defteri kebir ve cari hesaplara eş zamanlı aktararak, istenildiği an finansal raporlama yapılmasına olanak sağlamıştır.
- Muhasebe fonksiyonlarının işletme içindeki rolünü yönetim bilgi sistemleri ile şekillendirmek, elde edilen bilgiyi analiz etmek, yorumlamak ve kullanmak şeklinde değiştirmiştir.
- Finansal raporlamanın daha hızlı ve etkili hazırlanmasıyla birlikte özellikle manuel olarak hazırlanması çok imkân dahilinde olmayan spesifik ve detaylı raporlamayı olanaklı kılmıştır.
- Verilerin daha kolay ve çok daha hızlı işlenmesi nedeniyle muhasebe işlem süreçlerini kısaltarak personel ve zaman tasarrufu sağlamıştır.
- Ayrıca e-beyanname ve e-bildirge gibi elektronik uygulamalar ile meslek mensuplarına para ve zaman tasarrufu sağlayarak bilgilerde doğruluk ve etkinlik sağlamıştır.

Bilgisayar teknolojilerindeki hızlı gelişimin muhasebe sistemleri üzerinde etkili olması ile işletme yönetimlerinin karar verme süreçlerinde bilgi sistemleri ön plana çıkmış ve buna bağlı olarak artık küçük

ve orta boylu işletmelerin muhasebe sistemleri de bilgisayar ortamında gerçekleşmekte ve bu onlara büyük fayda sağlamaktadır (Gökdeniz 2005, 88). Bilgi teknolojileri kullanımının artırılarak uygulamaların etkinleştirilmesi, muhasebe uygulamalarındaki kaliteyi yükseltebilecek ve etkinliği artıracaktır (Tektüfekçi Şenççek 2013, 89).

Diğer taraftan ülkemizde muhasebe alanında bir e-dönüşüm süreci yaşanmakta ve mükelleflere elektronik beyanname (E-Beyanname) verme, elektronik defter (E-Defter) tutma, elektronik fatura (E-Fatura) düzenleme gibi bazı yükümlülükleri elektronik ortamda yerine getirme zorunlulukları getirilmiştir. Muhasebe meslek mensupları ve mükellefler bu yükümlülüklerini ifa ederken mutlaka bir muhasebe paket programı kullanmak zorundadırlar ve bu zorunluluk bilgi teknolojilerini muhasebe bilgi sisteminin ayrılmaz bir parçası haline getirmiştir.

3. MUHASEBE EĞİTİMİ VE MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLER

Ülkemizde üniversitelerde muhasebe eğitimi lisans düzeyinde fakülte ve yüksekokullarda, önlisans düzeyinde meslek yüksekokullarında verilmektedir. Birçok üniversitede yüksek lisans ve doktora düzeyinde de muhasebe eğitimi verilmektedir.

Küreselleşme olgusu eğitimden başlayıp iş hayatına geçiş aşamalarına kadar her aşamada karşımıza çıkmakta olup, bireylerin meslek hayatında başarılı olabilmeleri ve rekabet koşulları ile baş edebilmeleri için almış oldukları eğitimin, bireylerin nitelikli bir şekilde yetişmelerine imkân verecek şekilde yapılması en önemli konulardan birisini oluşturmaktadır (Kara 2019, 141).

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler ile birlikte muhasebe bilgi sisteminde üretilen bilgiler de bilgisayar ortamında üretilmeye başlanmış ve bu durum işletmelere birçok kolaylıklar sağlamıştır. Fakat bu bilgilerin üretimi için bilgilerin bilgisayar ortamında işlenmesi gerekmekte olup bunun için de işletmeler, bilgi teknolojileri kullanımını bilen ya da iş hayatında işletmelerin kullanmakta olduğu muhasebe paket programları hakkında bilgi sahibi olan personele ihtiyaç duymaktadır (Onat ve diğerleri 2017, 322).

Muhasebe eğitimi ile ilgili literatür değerlendirildiğinde, muhasebe müfredatlarının oluşturulması ile ilgili akademisyenler ve uygulayıcılar arasında görüş farklılığı olduğu görülmektedir. Akademisyenler tarafından, genellikle ders kitapları ve araştırmaların dikkate alınması suretiyle oluşturulan muhasebe müfredatları uygulayıcılar tarafından eleştirilmektedir. Uygulayıcılar (muhasebe meslek mensupları) üniversitelerdeki muhasebe müfredatlarının, işletmelerin ihtiyaç duyduğu bilgi ve uygulama açısından eksikliklerinin bulunduğunu ve bu eksikliklerin öğrencilerin iş hayatlarında önemli sıkıntı yaşamalarına neden olduğunu belirtmektedir (Tosunoğlu ve diğerleri 2018, 182). Üniversitelerin iş dünyasında meydana gelen değişimlere hızlı uyum sağlayamaması ve ders programlarının güncellenmesinin çok

uzun sürelerde yapılması birçok öğrencinin mağdur olmasına neden olmaktadır. Bunun yanında üniversite-sanayi iş birliğinin eksikliği, öğrenci staj imkanlarındaki kısıtlar ve derslerde uygulamaya fazla yer verilmeyip teorik bilgi ile yetinilmesi öğrencilerin nitelikli bir şekilde mezun olmalarının önüne geçmektedir (Kara 2019, 144).

Finansal nitelikteki bilgi üretiminde eğitilmiş, nitelikli, kaliteli işgücünün önemi inkar edilemez olup, bu ihtiyacın karşılanması muhasebe eğitiminin kalitesinin artırılmasına bağlıdır. Muhasebe eğitiminin kalitesini ise mesleğe ilişkin bilgi ve becerinin verildiği ders programları, ders içerikleri, ders verme şekli ve araçları, öğretim elemanları ve öğrenciler belirleyecektir (Zaif ve Ayanoglu 2007, 116-117). Etkin bir muhasebe eğitimi için geleneksel eğitim materyalleri ile birlikte uygulamaların da yer alması gerekmektedir. Geleceğin meslek mensubu olacak üniversite öğrencilerinin daha sonraki iş hayatlarında eğitim müfredatlarındaki uygulama eksikliklerinden dolayı sıkıntı yaşamaması için ders müfredatlarının öğrencilerin sıkıntılarını giderici nitelikte olması gerekmektedir (Tosunoğlu ve diğerleri 2018, 188).

Muhasebe eğitiminin amacı öğrenmiş oldukları teorik bilgileri kullanabilen, yorumlayabilen ve ortaya çıkan gelişmeler ışığında işine yenilikler katabilen bireyler yetiştirmektir (Yürekli ve Gönen 2015, 313). Güçlü bir mesleki eğitim ise mesleğin gerektirmiş olduğu teknik becerilerin öğrencilere kazandırılması ile mümkündür (Zaif ve Ayanoglu 2007, 118). Üniversitelerde muhasebe eğitimi, elektronik ortamda uygulamalı olmalı ve öğrenciye interaktif ortamlar oluşturularak bilgi teknolojileri ile bu eğitim sağlanmalıdır. Öğrenci işlemleri hem elektronik ortama kayıt edebilmeli hem de bilgileri değerlendirip yorumlayarak bilgi ve iletişim teknolojileri ile fark oluşturabilmelidir (Hacırustemoğlu 2009, 27). Ders programları ve ders içerikleri hazırlanırken, kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi amacı ile öğrenilen bilgilerin öğrenciler tarafından uygulanabilirliğinin sağlanması da dikkate alınmalıdır (Zaif ve Ayanoglu 2007, 118).

Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC: International Federation of Accountants) tarafından 8 adet eğitim standardı hazırlanarak yayımlanmıştır (www.ifac.org). Bu standartlardan ikincisi “IES 2 İlk Mesleki Gelişim - Teknik Yeterlilik” olup muhasebe eğitim programlarının mesleki bilgi içeriğini düzenlemektedir.

Bu standartta, teknolojinin muhasebe eğitiminde kullanımının önemi açıklanmakta ve teknolojik eğitim ile ilgili verilmesi gereken dersler de belirtmiş olup bu dersler aşağıda yer almaktadır (Can ve Demirci 2016, 327).

- Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı
- Bilgisayarlı Muhasebe
- Kurumsal Kaynak Planlaması
- Muhasebe Bilişim Sistemleri

4. ARAŞTIRMA

4.1. Literatür

Kızıyalçın (2020) tarafından Türkiye’de lisans düzeyinde eğitim veren 92 işletme bölümünün ders müfredatlarında yapılan araştırmada, bölümlerinin Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları 2’ye farklı düzeylerde uyduğu tespiti yer almaktadır. Yapılan çalışmada, muhasebe eğitim programlarının içeriğinde yer alan muhasebe ve finans, organizasyon ve iş, bilgi teknolojisi bilgisi olmak üzere üç temel alan araştırılmış ve araştırma sonucunda; en çok uyulan yeterlilik düzeyinin işletme ve organizasyon bilgileri olduğu, en az uyulan yeterlilik düzeyinin ise bilgi teknolojileri olduğu ifade edilmiştir.

Allahverdi ve Karaer (2019) tarafından yapılan çalışmada, işletme bölümlerinde verilen derslerin muhasebe mesleği yeterliliklerini karşılama seviyesini ve yine bu bölümlerdeki muhasebe eğitiminin e-dönüşümün gerektirdiği “teknolojik becerileri” karşılama düzeyini belirlemek amacı ile 64 adet üniversitenin işletme bölümlerinde inceleme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda ise, “Teknolojik Beceriler (e-dönüşüm yeterlilikleri)” ile ilgili derslerin yeterli düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gacar (2019) tarafından 88 devlet ve 36 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 124 üniversitenin iktisadi ve idari bilimler, işletme ve siyasal bilgiler fakültelerinde yer alan ve Türkçe olarak sunulan finansal muhasebe dersleri inceleme konusu yapılmış ve inceleme sonucunda hem vakıf hem de devlet üniversitelerinde büyük oranda finansal muhasebe derslerinin teorik ve tekdüzen hesap planına uygun bir şekilde sunulduğunun belirlendiği, bu durumunun muhasebe eğitimine girişte bilgisayar teknolojileri, örnek olay incelemeleri, interaktif katılım gibi çağdaş öğretim tekniklerinin yeterince uygulanmadığını ortaya koyduğu belirlenmiştir. Yapılan araştırmada devlet üniversitelerinden sadece 7 tanesinde bilgisayarlı muhasebenin zorunlu ders olduğu, geriye kalanları büyük çoğunluğunda seçmeli olarak verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca teknolojinin hızlı geliştiği günümüzde, bilgisayar programları yardımıyla uygulamalı olarak da işlenebilmesi açısından, bilgisayarlı muhasebe derslerinin daha fazla üniversitede zorunlu hale getirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Kara (2019) tarafından, muhasebe meslek mensuplarının üniversitelerdeki muhasebe eğitiminden beklentileri üzerine yapılan çalışmada; muhasebe meslek mensuplarının % 69’unun, lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin üniversite öğrenimleri sırasında aldıkları bilgisayarlı muhasebe eğitimi düzeylerinin, tam ve yeterli olmadığını belirttikleri tespiti bulunmaktadır. Yine aynı çalışmada muhasebe meslek mensuplarının, muhasebe eğitiminde uygulamalı eğitim verilmesi yönünde yüksek bir beklenti içinde oldukları ve yaklaşık % 90’ının ise bilgisayarlı muhasebe dersinin müfredatta yer alması gerektiğini istedikleri tespitleri yer almaktadır.

Sabuncu (2019) tarafından yapılan “Muhasebe Eğitimindeki Gereksinimler” isimli çalışmada, muhasebe eğitimi ile ilgili ders içerik ve müfredatlarının bilgi, beceri, etik değerler, staj ve teknoloji açısından kısa aralıklar ile gözden geçirilerek yenilenmesinin muhasebe eğitimi açısından önemli bir

husus olduğu ve dünya ile uyumlu bir muhasebe eğitim sistemimizin oluşumu açısından önem arz ettiği belirtilmiştir.

Tosunoğlu ve Cengiz (2019) tarafından “Türkiye’de Muhasebe Eğitimi: Lisans Müfredatlarının İncelenmesi” isimli çalışmada 104 devlet ve 51 vakıf üniversitesinin müfredatlarında muhasebe derslerinin zorunlu ve seçmeli ayırımına ilişkin bir araştırma yapılmıştır. Yapılan çalışmada Bilgisayarlı Muhasebe dersinin devlet üniversitelerinin 17’sinde zorunlu, 63’ünde seçmeli, vakıf üniversitelerinin ise sadece 4’ünde bu dersin seçmeli olarak yer aldığı tespiti bulunmaktadır. Çalışmada yükseköğretimde verilen muhasebe eğitimi ile ilgili ders müfredatlarının günümüz değişen şartlarına uygun bir şekilde revize edilerek teknolojik gelişmelere uygun hale getirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Öztürk ve Erdoğan (2018) tarafından yapılan “Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmada, bilgi teknolojisi araçlarından olan Prezi kullanımının üniversite öğrencileri üzerinde algı düzeylerinin araştırılması amacı ile 159 lisans öğrencisi üzerinde bir araştırma yapmışlardır. Yapılan araştırma sonucunda, muhasebe eğitiminde Prezi’nin kullanılmasının muhasebe derslerinin öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılmasını sağladığı ve derslerin daha ilgi çekici hale geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Coşkun ve diğerleri (2017) tarafından yapılan, “İş Dünyasının Muhasebe Eğitiminden Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma” isimli çalışmada, üniversite öğrenimi sırasında alan dersleri olarak “genel muhasebe”, “ofis programları”, “ön muhasebe”, “bilgisayarlı muhasebe” ve “maliyet muhasebesi” derslerinin ders programlarında yer almasının iş dünyası tarafından önemli görüldüğü tespiti yer almaktadır.

Güneş ve diğerleri (2017) tarafından yapılan “Muhasebe Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutumları” isimli çalışmada, Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde kayıtlı olan 486 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin genel olarak Bilgi İşlem Teknolojilerine (BİT) karşı tutumlarının olumlu olduğu, BİT’in derslerde kullanılmasından verim almak için üniversitelerde öğrencilere sunulan teknolojik imkanların daha çok artırılması gerektiği ve muhasebe derslerine özellikle bilgisayar ve web uygulamaları içeren bilgi ve iletişim teknolojilerinin daha fazla dahil edilmek suretiyle derslerin çekiciliğinin artırılabilceği sonucuna ulaşılmıştır.

Onat ve diğerleri (2017) tarafından iş/işçi arama sitelerinde yer alan ilanlarda aranan muhasebe elemanlarında bulunması istenen kişisel ve teknik özelliklerin araştırılması amacı ile Türkiye genelindeki 6.313 ilanı incelemişlerdir. Yapılan inceleme sonucunda muhasebe elemanı pozisyonunun en fazla açığın bulunduğu kadro olarak tespit edildiği, ilanların büyük çoğunluğunda yabancı dil istenmediği, muhasebe paket programı konusunda en çok aranan programın çok büyük farkla Logo

olduğu, bunun yanında 3.517 ilanda işletmelerin aradıkları muhasebe elemanlarının MS Office programlarını bilmesini istedikleri tespitleri de yer almaktadır. Muhasebe çalışanlarının bilgi teknolojileri ile yakından ilgili olmaları ve iş hayatında kullanılan paket programlara kayıtsız kalmamaları gerektiği, bu nedenle bu noktada hem meslek odaları tarafından verilen eğitimlerde hem de ön lisans, lisans düzeyinde eğitim veren üniversitelerde muhasebe paket programlarının uygulamaya yönelik olarak eğitimlerinin artırılarak uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fidan ve diğerleri (2015) tarafından muhasebe derslerinde teknoloji kullanımı ile ilgili öğrenci görüşlerini araştırmak amacı ile yapılan çalışmada, öğrencilerin muhasebe derslerinde teknoloji kullanımı hakkındaki düşüncelerini belirlemek üzere sorulan “Muhasebe yazılımları bilgisayarlı muhasebe gibi ayrı bir ders olarak anlatılmalıdır” ifadesinin en fazla olumlu katılım sağlanan ifade olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin, muhasebe öğretiminde teknoloji kullanımının başarıyı ve ilgiyi artırdığı düşüncesine sahip oldukları tespiti de çalışma sonucunda ulaşıldıkları bir diğer bulgudur.

4.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışma, Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinde lisans düzeyinde muhasebe eğitimi verilen işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinde bilgisayarlı muhasebe uygulamaları/kurumsal kaynak planlaması (bu çalışmanın sonraki bölümlerinde sadece bilgisayarlı muhasebe uygulamaları olarak anılmıştır) eğitiminin verilir verilmemesini, veriliyor ise zorunlu mu, seçmeli mi verildiği, kaç dönem verildiği ve verilen derslerin hangi isimle verildiğini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Araştırmanın kapsamını Türkiye’de lisans düzeyinde muhasebe eğitimi veren işletme, maliye ve muhasebe bölümleri oluşturmaktadır. Açık olan fakat henüz öğrencisi bulunmayan bölümler ve bilgisayarlı muhasebe uygulamaları dersinin, uygulamalı bir ders olması nedeni ile Açık Öğretim Fakülteleri araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Türkiye’de Ocak 2020 itibari ile Yüksek Öğretim Kurulu’na bağlı olarak faaliyet gösteren 129 devlet ve 77 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 206 üniversite bulunmaktadır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada tanımlayıcı araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmada Türkiye’de lisans düzeyinde eğitim veren fakülte ve yüksekokulların internet sayfalarına ulaşılarak işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinin, ders planları ve/veya Bologna Bilgi Paketleri incelenerek, bilgisayarlı muhasebe uygulamaları kapsamındaki derslerle ilgili tespitler yapılmıştır.

4.4. Araştırmanın Bulguları

4.4.1. Araştırma Kapsamında İncelenen İşletme, Maliye ve Muhasebe Bölümlerinin Yer Aldığı Fakülte ve Yüksekokullar

Araştırma kapsamında 129 devlet ve 77 vakıf üniversitesinin web sayfaları incelenmiş ve araştırma kapsamındaki bölümlerden en az birisinin bulunduğu fakülte ve yüksekokullara ilişkin bilgilere ulaşılmıştır.

Tablo 1. Devlet Üniversitesinde İşletme, Maliye ve/veya Muhasebe Bölümlerinin Yer Aldığı Fakülteler ve Yüksekokullar

Fakülte Adı (Devlet Üniversitesi)	Sayı
Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	1
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	90
İktisat Fakültesi	3
İşletme Fakültesi	18
Siyasal Bilgiler Fakültesi	7
Uygulamalı Bilimler Fakültesi	4
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	6
Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	3
Yönetim Bilimleri Fakültesi	1
Toplam	134

Araştırma sonucunda; devlet üniversitelerinde işletme, maliye ve muhasebe bölümleri ile en fazla İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde karşılaşılrken bunları İşletme Fakülteleri ve Siyasal Bilgiler Fakülteleri takip etmektedir.

Tablo 2. Vakıf Üniversitesinde İşletme, Maliye ve/veya Muhasebe Bölümlerinin Yer Aldığı Fakülteler ve Yüksekokullar

Fakülte Adı (Vakıf Üniversitesi)	Sayı
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	18
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	9

İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	1
İşletme Fakültesi	10
İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	7
Ticari Bilimler Fakültesi	1
Yönetim Bilimleri Fakültesi	1
Toplam	47

Vakıf üniversitelerinde ise işletme, maliye ve muhasebe bölümleri en fazla yine İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde bulunurken bunları İşletme Fakülteleri ve İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakülteleri takip etmektedir.

4.4.2. Lisans Düzeyinde Eğitim Veren ve Araştırma Kapsamında İncelenen İşletme, Maliye ve Muhasebe Bölümlerinin Fakültelere Dağılımı

Yapılan araştırmada Ocak 2020 itibari ile açık ve öğrencisi bulunan, araştırma kapsamında incelenen işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinden en az birisinin devlet üniversitelerinin 101’inde, vakıf üniversitelerinin ise 47’sinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Araştırmada İncelenen İşletme, Maliye ve Muhasebe Bölümlerinin Fakültelere ve Yüksekokullara Dağılımı

Fakülte/Yüksekokul	Devlet Üniversitesi			Vakıf Üniversitesi		
	İşletme	Maliye	Muhasebe	İşletme	Maliye	Muhasebe
Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1	-	-	-	-	-
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	94	45	-	25	1	2
İktisat Fakültesi	2	3	-	-	-	-
İşletme Fakültesi	21	-	-	15	1	2
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	1			1		
Siyasal Bilgiler Fakültesi	7	4	-			

Uygulamalı Bilimler Fakültesi	-	-	4			
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	2 (İşletme Bilgi Yönetimi)	-	4			
Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	2 (İşletme Bilgi Yönetimi)		1			
Yönetim Bilimleri Fakültesi	1	-	-			
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	-	-	-	9		
İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	-	-	-	10		1
Ticari Bilimler Fakültesi	-	-	-			1
Yönetim Bilimleri Fakültesi	-	-	-	2		
Toplam	131	52	9	62	2	6

Tablo 3 işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinin devlet ve vakıf üniversitelerindeki fakülte ve yüksekokullara göre dağılımını göstermektedir. Tabloda Türkçe ve yabancı dille eğitim yapan bölümler birlikte dikkate alınmıştır. Tabloya göre devlet üniversitelerinde işletme bölümü 131 adet, maliye bölümü 52 adet ve muhasebe bölümü 9 adet bulunurken, vakıf üniversitelerinde ise 62 adet işletme, 2 adet maliye ve 6 adet muhasebe bölümünün yer aldığı ve bu bölümlerin toplam sayısının 262 olduğu tespit edilmiştir.

4.4.3. Müfredatlarında Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları/Kurumsal Kaynak Planlaması İle İlgili Ders Olan Fakülteler ve Bölümler

Devlet üniversitelerinde bilgisayarlı muhasebe uygulamaları ile ilgili derslerin bölüm bazında dağılımına bakıldığında; 131 işletme bölümünün 81'inde (%61,83), 52 maliye bölümünün 19'unda

(%36,53) ve 9 muhasebe bölümünün tamamında (%100) bu alana yönelik derslerin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları İle İlgili Derslerin Fakülte, Yüksekokul ve Bölümlere Göre Dağılımı

Fakülte/Yüksekokul	Devlet Üniversitesi			Vakıf Üniversitesi		
	İşletme	Maliye	Muhasebe	İşletme	Maliye	Muhasebe
Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi	0					
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	65	18	-	7	1	2
İktisat Fakültesi	0	0	-			
İşletme Fakültesi	9	-	-	1		
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	0					
Siyasal Bilgiler Fakültesi	3	1	-			
Uygulamalı Bilimler Fakültesi	-	-	4			
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	2 (İşletme Bilgi Yönetimi)	-	4			
Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	2 (İşletme Bilgi Yönetimi)	-	1			
Yönetim Bilimleri Fakültesi	0	-	-			
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi				2		
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi				1		

İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi				1		1
Ticari Bilimler Fakültesi				-		1
Yönetim Bilimleri Fakültesi				-		
TOPLAM	81	19	9	12	1	4

İşletme, maliye ve muhasebe bölümlerini birlikte dikkate aldığımızda devlet üniversitelerinin müfredatlarında bilgisayarlı muhasebe uygulamalarına yönelik derslerin bu bölümlerin toplamda, %56,77'sinde bulunduğu, %43,23'ünde ise bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu derslerin 90 bölümde tek dönem, 19 bölümde ise iki dönem olarak ders müfredatında yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. Devlet Üniversitelerinde Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları Dersi Olma Durumu

Devlet Üniversitesi	İşletme	Maliye	Muhasebe	Toplam
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları/Kurumsal Kaynak Planlaması Dersi Olanlar	81	19	9	109
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları/Kurumsal Kaynak Planlaması Dersi Olmayanlar	50	33	0	83

Vakıf üniversitelerine bakıldığında ise 62 işletme bölümünden 12'sinde (%19,35), 2 maliye bölümünün 1'inde (%50) ve 6 muhasebe bölümünün 4'ünde (%66,66) bilgisayarlı muhasebe uygulamaları ile ilgili derslerin bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Vakıf Üniversitelerinde Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları Dersi Olma Durumu

Vakıf Üniversitesi	İşletme	Maliye	Muhasebe	Toplam
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları/Kurumsal Kaynak Planlaması Dersi Olanlar	12	1	4	17
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları/Kurumsal Kaynak Planlaması Dersi Olmayanlar	50	1	2	53

Bu üç bölümü birlikte dikkate aldığımızda vakıf üniversitelerinin müfredatlarında bu derslerin bu bölümlerin toplamda, %24,29'unda bulunduğu, %75,71'inde ise bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu

derslerin 16 bölümde tek dönem, 1 bölümde ise iki dönem olarak ders müfredatında yer aldığı tespit edilmiştir

4.4.4. Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamalarına İlişkin Derslerin Zorunlu/Seçmeli Ders Olma Durumu

Bilgisayarlı muhasebe uygulamalarına yönelik derslerin gerek devlet üniversitelerinde gerekse de vakıf üniversitelerinde ağırlıklı olarak seçmeli olarak müfredatlarda yer buldukları gözlemlenmiştir.

Tablo 7. Devlet Üniversitelerinde Dersin Zorunlu/Seçmeli Olma Durumu

Devlet Üniversitesi	İşletme	Maliye	Muhasebe	Toplam
Zorunlu	13	2	9	24
Seçmeli	68	17	-	85
Toplam	81	19	9	109

Devlet üniversitelerinde bu derslerin, işletme bölümünün 13'ünde zorunlu 68'inde seçmeli olduğu, maliye bölümlerinin 2'sinde zorunlu 17'inde seçmeli olduğu, muhasebe bölümlerinin ise 9'unun tamamında zorunlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Vakıf Üniversitelerinde Dersin Zorunlu/Seçmeli Olma Durumu

Vakıf Üniversitesi	İşletme	Maliye	Muhasebe	Toplam
Zorunlu	-	-	4	4
Seçmeli	12	1	-	13
Toplam	12	1	4	17

Vakıf üniversitelerinde ise bu derslerin yer aldığı, işletme ve maliye bölümlerinin tamamında seçmeli, 4 muhasebe bölümünün tamamında ise zorunlu ders olduğu tespit edilmiştir.

4.4.5. Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamalarına İlişkin Ders İsimleri

Bilgisayarlı muhasebe uygulamaları ile ilgili ders isimlerinin ilgili bölümlerin ders planlarında aşağıdaki isimler ile yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 9. Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamalarına İlişkin Ders İsimleri

Ders İsimleri	Sayı (Devlet Üniversiteleri)	Sayı (Vakıf Üniversiteleri)
Bilgisayar Destekli Finansal Muhasebe	1	
Bilgisayar Destekli Finansal Muhasebe Uygulamaları	1	
Bilgisayar Destekli Maliyet Muhasebesi Uygulamaları	1	
Bilgisayar Destekli Muhasebe	3	
Bilgisayar Destekli Muhasebe Uygulamaları	4	
Bilgisayar Paket Programları Kullanımı	2	
Bilgisayar Uygulamalı Muhasebe	1	
Bilgisayarlı Muhasebe	49	6
Bilgisayarlı Muhasebe I	8	
Bilgisayarlı Muhasebe II	8	
Bilgisayarlı Muhasebe ve Paket Programları		1
Bilgisayarlı Muhasebe Programları	3	1
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları	17	4
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları I	1	1
Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları II	1	1
Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	1	
E-Muhasebe Uygulamaları	1	
Muhasebe Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1	
Muhasebe Paket Programları	1	
Muhasebe Paket Programları I	5	1
Muhasebe Paket Programları II	5	
Muhasebede Bilgisayar Kullanımı	1	
Muhasebede Bilgisayar Uygulamaları	5	
Muhasebede Paket Programlar	1	3

Kurumsal Kaynak Planlaması	4	
Kurumsal Kaynak Planlama	1	
Kurumsal Kaynak Planlaması ve Uygulamaları	1	
ERP Uygulamaları	1	

Bilgisayarlı muhasebe uygulama alanındaki derslerin devlet ve vakıf üniversitelerinde genel olarak “Bilgisayarlı Muhasebe” ve “Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları” isimleri altında müfredatlarda yer aldığı görülmektedir.

5. SONUÇ

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen değişimler muhasebenin birtakım fonksiyonlarında da dönüşüme neden olmaktadır. Muhasebe işlemlerinin kaydı, defterlerin tutulması, belgelerin düzenlenmesi, beyannamelerin düzenlenip verilmesi gibi birçok muhasebe uygulaması şekil değiştirerek elektronik ortama taşınmıştır.

Muhasebe Bilgi Sisteminin amacı sadece vergi kanunlarının esasları çerçevesinde bilgi hazırlamak olmayıp, bilgi kullanıcılarının ihtiyaç duymuş olduğu bilgiyi, bilgi kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda hazırlamak ve bilgi kullanıcılarına sunmaktır. Günümüzde bilgi kullanıcılarının artan bilgi ihtiyaçlarının birçoğunun hazırlanıp kullanıma hazır hale gelmesi ancak bilgi teknolojilerinin kullanımı ile daha kolay, daha güvenilir ve daha kısa sürede mümkün olabilmektedir. Diğer taraftan ülkemizde E-Defter, E- Fatura ve E-Beyanname uygulamaları birçok mükellef için yasal bir zorunluluktur. Bütün bunların sonucu olarak, bilgi teknolojilerinin muhasebe bilgi sistemlerinde kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Muhasebe uygulamalarında meydana gelen değişimin sonucu olarak, muhasebe uygulamaları yapan kişilerin de bilgi teknolojilerini iyi bir şekilde kullanabilen nitelikli kişiler olması gerekmektedir. Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin meslek hayatlarında başarılı olabilmeleri, iş hayatlarında sıkıntı yaşamamaları ve işletmelerin ihtiyaç duymuş olduğu bilgiye sahip olabilmeleri nitelikli bir eğitim ile mümkündür. Nitelikli bir eğitim ise gelişmelere ve iş dünyasının ihtiyaçlarına uygun bir şekilde oluşturulacak ders müfredatları ile sağlanabilir.

Türkiye’de üniversitelerde lisans düzeyinde muhasebe eğitimi verilen bölümlerden işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinin ders müfredatlarında bilgi teknolojileri ile ilgili derslerin durumunu tespit etmek amacı ile yapılan bu çalışma sonucunda;

1- Bilgisayarlı muhasebe uygulamaları ile ilgili derslerin, devlet üniversitelerinde 131 işletme bölümünün %61,83'ünde, 52 maliye bölümünün %36,53'ünde ve 9 muhasebe bölümünün ise %100'ünde müfredatta yer aldığı tespit edilmiştir. Bu üç bölümün birlikte dikkate alınması durumunda ise toplamda %56,77'sinde bu alanda dersin bulunduğu, % 43,23'inde ise bulunmadığı ortaya konulmuştur.

2- Vakıf üniversitelerinde ise 62 işletme bölümünün sadece %19,35'inde, 2 maliye bölümünün %50'sinde ve 6 muhasebe bölümünün ise %66,66'sında yer aldığı tespit edilmiştir. Toplamda ise bölümlerin %24,29'unda bu alanda dersin bulunduğu, %75,71'inde ise bulunmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda işletme, maliye ve muhasebe bölümlerinin ders müfredatlarında, bilgi teknolojileri ile ilgili herhangi bir dersin, vakıf üniversitelerinin büyük çoğunluğunda, devlet üniversitelerinin ise yarıya yakınında, bulunmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak, günümüzde muhasebe bilgi sisteminin vazgeçilmez bir unsuru haline gelen, gün geçtikçe daha çok kullanılan ve kullanılmak zorunda olan bilgi teknolojileri ile ilgili derslerin muhasebe müfredatlarında yer alması; muhasebe eğitimi alan ve mezuniyet sonrası bu alanda çalışmayı düşünen öğrencilerin, iş hayatında zorluk yaşamamaları ve iş dünyasının beklentileri doğrultusunda nitelikli meslek mensubu olarak yetiştirilebilmeleri ve eğitim kalitesinin artırılması açısından önemli olup, bu derslere ders müfredatlarında yeterince yer verilmesi gerekmektedir.

YAZARLARIN BEYANI

Bu çalışmada, Araştırma ve Yayın Etiğine uyulmuştur, çıkar çatışması bulunmamaktadır ve de bu çalışma için finansal destek alınmamıştır.

AUTHORS' DECLARATION

This paper complies with Research and Publications Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support.

KAYNAKÇA

- Allahverdi, M. ve Karaer, M. 2019. “E-Dönüşümün Muhasebe Mesleği Yeterlilikleri Üzerindeki Etkileri ve Türkiye’de Lisans Düzeyi Muhasebe Eğitiminin Mesleki Yeterlilikler Açısından Analizi”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 21(1), 246-273.
- Bae, B. ve Ashcroft, P. 2004. “Implementation of ERP Systems: Accounting and Auditing Implications”, Information Systems Control Journal, 5.
- Belfo, F. ve Trigo, A. 2013. “Accounting Information Systems: Tradition and Future Directions”, Procedia Technology, 9, 536-546.
- Can, A.V. ve Demirci, Ş.D. 2016. “Uluslararası Muhasebe Eğitim Standardı 2 Muhasebe Eğitim Programlarının İçeriğine Uyum: Sakarya Üniversitesi Örneği”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı, 319-338.
- Coşkun, S., Kır, A. ve Coşkun, S. 2017. “İş Dünyasının Muhasebe Eğitiminden Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICMEB17 Özel Sayısı, 330-341.
- Ersoy, M. 2012. “Finansal Bilgilerin Yönetimi Sürecinde Muhasebe Bilgi Sistemi”, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 3(6), 9-21.
- Fidan, M.A., Aslan, Ü. ve Subaşı, Ş. 2015. “Muhasebe Derslerinde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Öğrenci Görüşleri”, Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies, 1(2), 34-61.
- Gacar, A. 2019. Fakültelerdeki İşletme Bölümlerinde Verilen Finansal Muhasebe Derslerinin İçerik ve Kapsam Yönünden Değerlendirilmesi: Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Üzerine Bir Araştırma. Yücel, G., Yılmaz, F. ve Sakin, T. (Ed.), XXXVIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 19-23 Nisan 2019, Pamukkale/Denizli içinde (s. 217-234). İstanbul: Matsis Matbaa.
- Gökdeniz, Ü. 2005. “İşletmelerde Muhasebe Bilgi Sistemine Yaklaşım”, Muhasebe ve Finansman Dergisi (MUFAD), 27, 86-93.
- Güneş, E., Yüksel, M. ve Kaya, H.P. 2017. “Muhasebe Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutumları”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 18(1), 367-382
- Güney, S. ve Özyiğit, H. 2015. “Muhasebedeki Verilerin Yönetimde Kullanılması ve Elektronik Muhasebe Verilerinin Yönetim Kararlarına Etkisi”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 14(53), 279-297.

- Hacırüstemoğlu, R. 2009. “Türkiye’de Muhasebe Eğitimi İçin On Yıllık Hedefler”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 11(3), 19-31.
- International Federation of Accountants (IFAC). www.ifac.org.
<https://www.ifac.org/system/files/publications/files/Handbook-of-International-Education-Standards-2019.pdf> (Erişim Tarihi: 10.03.2020)
- Kara, S. 2019. “Küreselleşen Muhasebe Sürecinde Meslek Mensuplarının Üniversitelerdeki Muhasebe Eğitiminden Beklentileri Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Denetime Bakış, 19(58), 139-156.
- Kızılyalçın, A. 2020. “Türkiye’deki Üniversitelerde Bulunan İşletme Bölümleri Ders Programlarının Uluslararası Muhasebe Eğitim Standardı UMES-2 Bağlamında İncelenmesi ve Uyumlaştırılması”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 85, 129-152.
- Lucey, T. 2004. Management Information Systems, 9th Edition, Thomson Learning, London.
- Naranjo-Gil, D. 2009. “Management Information Systems and Strategic Performances: The Role of Top Team Composition”, International Journal of Information Management, 29(2), 104-110.
- Nicolaou, A.I. 2000. “A Contingency Model of Perceived Effectiveness in Accounting Information Systems: Organizational Coordination and Control Effects”, International Journal of Accounting Information Systems(1), 91-105.
- Onat, O.K., Akın, O. ve Aydoğdı, A. 2017. “Türkiye’de Muhasebe Bilgi Teknolojileri Kullanımının Kariyer Planlaması Etkisi”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(21), 315-327.
- Öztürk, M.S. ve Erdoğan, M. 2018. “Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Üzerine Bir Araştırma”, Akdeniz İ.İ.B.F Dergisi, 38, 173-196
- Parlakkaya, R. ve Özkürkçüler, M. 2004. Bilgisayarlı Muhasebe, 1. Baskı, Atlas Kitabevi, Konya.
- Qatawneh, A.M. 2012. “The Effect of Electronic Commerce on the Accounting Information System of Jordanian Banks”, International Business Research, 5(5), 158-163.
- Romney, M.B. ve Steinbart, P.J. 2017. Accounting Information Systems, 14th Edition, Pearson Prentice Hall.
- Sabuncu, B. 2019. Muhasebe Eğitim Sürecinde Gereksinimler. Yücel, G., Yılmaz, F. ve Sakin, T. (Ed.), XXXVIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 19-23 Nisan 2019, Pamukkale/Denizli içinde (s. 147-162). İstanbul: Matsis Matbaa
- Sürmen, Y. ve Daştan, A. 2007. “Muhasebe Bürolarında Bilgisayarlı Muhasebe Paket Programı Kullanımına Yönelik Doğu Karadeniz Bölgesi Analizi”, Muhasebe ve Denetime Bakış, 22, 1-26.

- Tektüfekçi Şenççek, F. 2013. “Bilgi Teknolojileri Destekli Elektronik Muhasebe Uygulamalarına Bütüncül Bir Yaklaşım”, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 5(2), 79-90.
- Tosunoğlu, B., Cengiz, S. ve Anadolu, Z. 2018. “Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kapsamında Muhasebe Eğitiminin Türkiye’deki Akademisyenler ve Muhasebe Meslek Mensupları Açısından İncelenmesi”, Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 5(2), 179-192.
- Tosunoğlu, B. ve Cengiz, S. 2019. Türkiye’de Muhasebe Eğitimi: Lisans Müfredatlarının İncelenmesi. Yücel, G., Yılmaz, F. ve Sakin, T. (Ed.), XXXVIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 19-23 Nisan 2019, Pamukkale/Denizli içinde (s. 235-249). İstanbul: Matsis Matbaa
- Yıldırım, A. 2015. Bilgisayarlı Muhasebe Eta: V.8 SQL, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Dora Basım-Yayın Dağıtım, Bursa.
- Yürekli, E. ve Gönen, S. 2015. “Muhasebe Meslek Mensuplarının Nitelikli Meslek Mensubu Yetiştirilmesine Yönelik Önlisans Programından Beklentileri”, Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(10), 301-315.
- Zaif, F. ve Ayanoğlu, Y. 2007. “Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Artırılmasında Kalitenin Önemi: Türkiye’de Bir İnceleme”, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9(1), 115-136.